

B"H

Šabat Pinhas

Jeruzalem	19:06	20:27
Zagreb	20:25	21:25
Rijeka	20:30	21:29
Split	20:15	21:15
Dubrovnik	20:06	21:06
Vinkovci	20:12	21:12
Sarajevo	20:09	21:08
Bihać	20:22	21:22
B. Luka	20:16	21:16
Beograd	20:04	21:16
Novi Sad	20:08	21:20
Subotica	20:12	21:26
Zrenjanin	20:06	21:19
Niš	19:53	21:03
Beč	20:33	21:33
Frankfurt	21:12	22:11
Edison, NJ	20:09	21:09

**Dnevni Zmanim za
 Grad Zagreb**

na dan, utorak 18.7.2017.

Alot Hašahar	3:22
Najranije Talit	4:15
Nec Hahama	5:24
Najkasnije Š'ma	9:13
Zman Tefila	10:29
Hacot	13:02
Minha Ketana	17:29
Plag Haminha	19:05
Šekia	20:40
Cet Ha-kohavim	21:22

Paraša Pinhas

(Bamidbar 25,10-30,1)

Aronov unuk, Pinhas, dobiva nagradu jer je u svojoj gorljivosti ubio Zimrija (iz plemena Šimon) i Midjansku princezu: B-g ga nagrađuje savezom mira i svećeničkim položajem.

Prema popisu stanovništva pobrojano je 601.730 muškaraca između 20 i 60 godina starosti. Moše dobiva uputu da se zemlja razdijeli izraelskim plemenima i obiteljima pomoću ždrijeba. Pet Celifhadovih kćeri moli Mošea da im

dodijeli onaj dio zemlje koji pripada njihovoj ocu koji je umro bez sinova. B-g prihvaća njihovu molbu i uvrštava ih u zakone o nasljeđivanju u Tori.

Moše ovlašćuje Jošuu da preuzme od njega vodstvo i da povede narod u zemlju Izrael. *Paraša* završava podrobnim popisom žrtava koje se svakodnevno prinose i onima koje se prinose za Šabat, Roš hodeš, Pesah, Roš hašanu, Jom kipur, Sukot i Šemini Aceret. ■

Prijevod: Dolores Bettini

Alija po alija

Kohen - prva aliya - 13 p'sukim (25:10-26:4)

Kada je Pinhas ubio Zimrija i Kosbi, u narodu je izbila strašna svađa oko toga je li njegov postupak bio ispravan ili krvožedan. Ovoj jedina *sedra* započinje time što B-g "posvjedoči" ispravnost onoga što je Pinhas učinio. Prvo, zbog onoga što je Pinhas učinio, prekinuo se, zaustavio pomor. Drugo, Tora nekoliko puta Pinhasa imenuje kao unuka Aharona HaKohena.

Treće, B-g na Pinhasa polaže svoj znak odobravanja tako što s njime sklapa "savez vječne *kehune*" i "savez mira".

Većina pisara Tore pišu *vav* u riječi *šalom* rascijepjeno. Mir koji nastaje iz nasilja, pa čak i nužnog nasilja, ima manu.

Midraš kaže da je 80 *kohanim* u pr-

vom *Beit HaMikdašu* i 300 u drugom *Beit HaMikdašu* potjecalo od Pinhasa. Njemu je dan savez *šaloma*. Razlomljeni *vav* sličan je *judu*, što daje g'matriju za ovu posebnu vrstu riječi *šalom* od 380.

Pojašnjenje... Aharon i njegova četiri sina bili su pomazani za *kohanim*. Svi su njihovi potomci *kohanim* po rođenju. Pinhas nije bio rođen da bude *kohen*, jer je bio rođen prije nego li je Elazar bio pomazan. On prvobitno nije bio uključen u *kehunu* svog djeda, oca, i stričeva. Pinhas je postao *kohen* na jedinstven način - B-žjim ukazom. Drugim riječima, postoje tri načina da se bude *kohen*. Pet je ljudi bilo pomazano kao *kohanim* po B-žjoj zapovijedi. Jednoj je *kehunu* dao B-g. Svi ostali *kohanim* koji su ikada postojali ili će ikada postojati *kohanim* su zbog toga jer su rođeni od *kohena*.

(Moguće je biti rođen od *kohena*, a ne biti *kohen* - na primjer, sin *kohena* i razvedene žene **nije** *kohen*, ali nemoguće je biti *kohen* a da nisi rođen od *kohena* - osim kod Aharona, Nadava, Avihua, Elazara, Itamara, i Pinhasa.)

Zapažanje... Tora imenuje Zimrija i Kosbi kada na početku *paršat Pinhas* opisuje taj događaj, dok su na kraju Balaka, kada se događaj stvarno i zbilo, oni anonimni.

Zatim, B-g kaže Mošeu da krene u boj protiv Midjana kao odmazdu što su zaveli Izrael na služenje Baal Peoru. (Do bitke ne dolazi sve do sljedeće *sedre*, ostatak Pinhasa je neka vrsta digresije.)

Moav je bio partner Midjana i treba ga uvrstiti u ovaj osvetnički rat. Neki tumače da je Moav bio pošteđen ove bitke zbog zasluga Rut. (Zapazite da B-g može "pripisati zaslugu" ne samo za prošla djela već i za ona

koja su tek u budućnosti.) Neki komentari objašnjavaju da je između Moava i Midjana postojala jedna bitna razlika. Moav je bio u strahu od Izraela. Bojali su se da će oni zauzeti njihovu zemlju. I zbog toga su se htjeli boriti protiv nas. Midjan je pristao pomoći Moavu vođen svojom željom da uništi Židovski narod. Oni su otišli tako daleko da su iskoristili svoje žene da navedu Izraelce na nemoral i poganske obrede. B-žja zapovijed o odmazdi usmjerena je na ovaj drugi tip neprijatelja.

Levi - druga aliya - 47 p'sukim (26,5-51)

Ovo je najduža druga *aliya* u Tori, a glavni konkurent joj je *Ki Tisa*. Samo 2 druge *alijot* su duže.

U pripremi regrutiranja vojske za bitku s Midjanom, vrši se novi popis stanovništva. Tora nabraja svako pleme, njihove obiteljske podskupine, i broj svih muškaraca doraslih za vojsku.

Kao dodatak ovoj informaciji, zanimljivo je primijetiti materijal "dodatno" spomenut u ovom odjeljku, a to je:

Pod Reuvenom, Tora nam govori o Datanu i Aviramu koje je, zajedno s Korahom, progutala zemlja. Tora nam potom ukazuje na to da Kora-

(nastavak s 2. stranice) **OU Israel's Torah Tidbits: Alija po alija**

hovi sinovi nisu poginuli. Korah je bio iz Levija. Uključivanje Korahovih sinova na ovom mjestu nema značaja za popis stanovništva, ali nas uči o moći *tešuve*. Korahovi sinovi nisu išli putevima svoga oca. Oni su bili pravedni.

Šimon: zapazite relativno mali broj. Pripadnici Šimonovg plemena bili su glavne žrtve pomora koji je izbio nakon Zimrijevog (jednog od vođa Šimona) ljubovanja.

Jissahar: Jednog od njegovih sinova se identificira kao Jišuva. Komentari kažu da je to Jov, kao što je zabilježeno u Vajigaš. Jov je bilo neprikladno ime (bilo je to idolopokloničko ime). Dodatni *šin* koji je pridodan njegovom imenu simbolički je oduzet od imena njegova oca – koje se pisalo sa dva *šin* no izgvarao se samo jedan.

Primijetite da su Josefovi sinovi zabilježeni kao Menaše i Efrajim – tim redom. Također zamijetite velik porast populacije/broja Menašea, i

smanjenje broja populacije Efrajima. Smatra se da je porast kod Menašea povezan s činjenicom da je njegovom plemenu dana zemlja s obje strane Jordana. Oni nisu bili ti koji su zatražili da se nasele na istočnoj strani Jordana – to su bili Reuven i Gad. Menaše je bio poslan s njima, recimo to tako, da pazi na druga dva plemena. Ne bi bilo pošteno dati im manji dio *Erec Jisraela* (zapadne strane Jordana). Njihov porast populacije priskrbio im je na "regularan" način dio na zapadnoj strani uz njihov teritorij na istočnoj strani rijeke.

Menaše: tu se upoznajemo s pet kćeri Celafhada. Uskoro ćemo još čuti o njima.

Binjamin i Dan: Zapazite da je Binjaminovih deset sinova stvorilo manje pleme od jednog Danovog sina. Ovo se smatra poukom da ne možemo predviđati B-ga. On ima plan, mi činimo ono što moramo učiniti, On "vuče konce".

Ašer: Zapazite rijedak slučaj da se uključuje kćer – Serah bat Ašer. Njoj se pripisuje izuzetna dugovječnost, i smatra je se mostom između Jaa-kova i njegovih sinova s jedne strane, i novog naroda Izraela koji je iskrasnio iz egipatskog ropstva. Serah je živjela tijekom čitavog egipatskog iskustva, pa još malo.

Još jedna primjedba u vezi početka *alije*. Reuven se naziva *b'hor Jisrael*. Ovo je vrijedno spomenuti u svjetlu činjenice da je Reuven "izgubio" status provorođenog u korist trojice svoje mlađe braće. *Kehuna* je otišla Leviju, kraljevstvo je bilo predodređeno Jehudi, a dvostruki dio *b'hora* otišao je Josefu. Pa ipak, Tora Reuvena naziva *b'hor Jisraela*.

Šliši - treća aliya - 19 p'sukim (26,52-27,5)

Tim će ljudima zemlja biti raspodijeljena. Konkretna podjela zemlje izvršit će se (božanskim) ždrijebom, i on će obuhvaćati kako ovaj popis naroda, tako i onaj odmah nakon Izlaska.

Tora nadalje razrađuje u detalje obiteljsko stablo Levija (čije pleme nije dobilo zemlju). Posebna se pažnja poklanja Amramovoj obitelji – i to, njegovoj ženi (Levijevoj kćeri) Joheved, Mošeu, Aharonu i njegovim sinovima, te Miriam.

Niti jedna osobe s ovog popisa naroda nije bilo u prethodnom popisu, izuzev Kaleva i Jehošue.

Celofhadove kćeri (ovdje predstavljene kao 6. generacija od Josefa, neuobičajeno dug zapis o porijeklu) pristupaju Mošeu, Elazaru HaKoehenu, plemenskim vođama, i narodu,

(nastavak s 3. stranice) **OU Israel's Torah Tidbits: Alija po alijs**

te zahtijevaju za sebe posjed u zemlji Izraelskoj budući da njihov otac nije imao sinova. One naglašavaju da njihov otac nije sudjeovao u Korahovoj pobuni, već je umro zbog svojih vlastitih grijeha (Celofhad je vjerojatno bio onaj koji je "sakupljao šiblje" te bio pogubljen zbog skrnavljenja šabata).

Moše apelira na B-ga da donese odluku za njihov slučaj. (Komentari kažu da su detalji/dijelovi zakona o nasljeđivanju na čas nestali iz Mošeova pamćenja, kao kazna za neprijemljeni komentar koji je izrekao ili da se oda počast ovima koji su toliko voljeli zemlju Izrael - Celofhadovim kćerima - time da se zakoni o nasljeđivanju iznesu "njima", ili oboje.)

R'vi'i - četvrta alijs - 18 p'sukim (27,6-23)

B-ži je odgovor Celofhadovim kćerima pozitivan - one će dobiti kako dio koji pripada njihovom ocu, tako i dio djedovskog dijela (preciznije, dvostruki dio Heferove parcele, Celofhad je bio Heferov prvorođenac. Primijetite da su i Hefer i Celofhad među onima koji su izašli iz Egipta).

Dalje, zakoni o nasljeđivanju ovime utvrđuju sljedeće:

Sin(ovi) muškarca nasljeđuje od njega. Ako nema sinova, nasljeđuju kćeri. (Kada čovjek ima i sinove i kćeri, njegovi sinovi nasljeđuju i odgovorni su da svime potrebnim snabdijevaju kćeri, makar to značilo da idu i prose od vrata do vrata.) Muškarca bez djece nasljeđuju njegova braća, a ako nema braće, naj-

bliža rodbina po očinskoj liniji obiteljskog stabla.

[Rambam i Hinuh nagurali su sve aspekte naljeđivanja u jednu pozitivnu *micvu*; drugi koji nabrajaju *micve* odvajaju neke aspekte, poput *b'hora*]

Sljedeće, B-g kaže Mošeu da se popne na Har HaAvarim i promotri Zemlju u koju on (Moše) neće ući. Moše se potom treba pripremiti za smrt.

Nakon što je upravo zapovjedio podjelu zemlje prema popisu i ždrijebu, Moše je mogao pomisliti da je odluka kojom je onemogućen njegov ulazak u zemlju bila opozvana. Stoga, to što mu je rečeno da pogleda zemlju i pripremi se za

smrt dolazi kao bolni podsjetnik da je odluka i dalje na snazi.

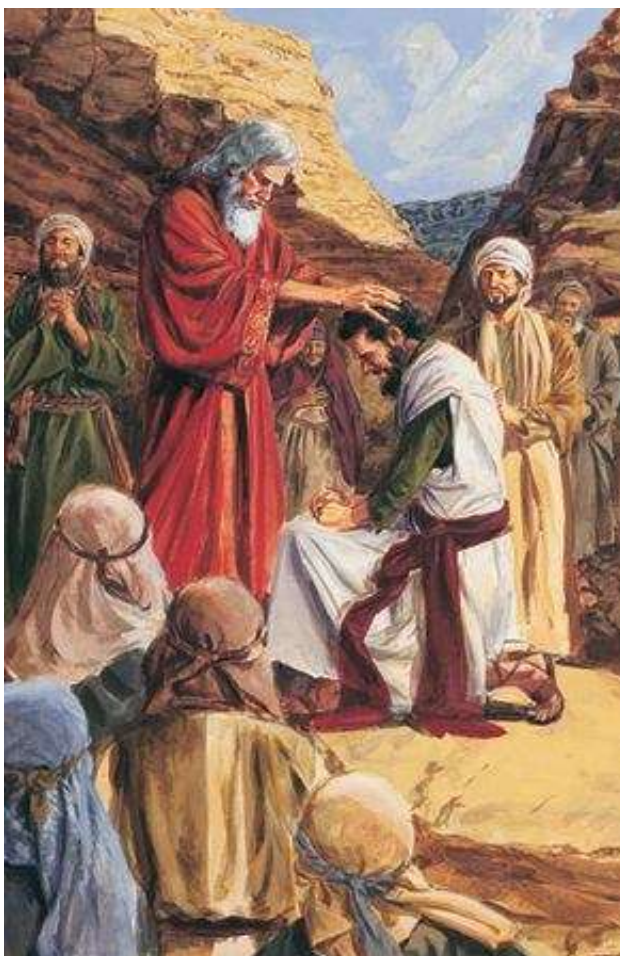
"I Moše progovori B-gu rekavši." Ova jedinstvena varijacija najčešćeg retka u Tori stvara dramatičnu i napetu atmosferu dok čekamo da vidimo što će to on upitati B-ga. Hoće li moliti za svoj život? Hoće li tražiti da mu bude dopušteno makar kratko putovanje u voljenu zemlju Izrael? Moše Rabenu moli da se na njegovo mjesto postavi pogodan vođa. Istinski vođa naroda prije svega i više svega brine o onima za koje je zadužen. To je dio velike ostavštine Mošea Rabenu.

B-ži odgovor na Mošeov zahtjev dolazi trenutačno. Jehošuu treba predstaviti narodu kao Mošeovog nasljednika i Moše ima na njega prenijeti dio svog "veličanstva". Elazar je već preuzeo Aharonovu ulogu, i upravo će Jehošua i Elazar dovesti narod u Zemlju.

Hamiši - peta alijs - 15 p'sukim (28,1-15)

Čitava ova alijs sačinjava čitanje iz Tore na Roš hodeš koji pada tijekom tjedna. Prvi dio sadrži *micvu* o Dnevnim žrtvama, jedna ujutro i jedna prije večeri. (Sve ostale *kor-banot* - izuzev *korban Pesaha* - prinosele su se između dva "t'midim".)

Potom Tora govori o

(nastavak s 4. stranice) **OU Israel's Torah Tidbits: Alija po alijs**

“prinosu Musaf” za šabat – dva janjeta. U skladu s tim, mi molimo Musaf na šabat. Musaf na Roš hodeš se sastoji od dva bika, jednog ovna, i sedam jaganjaca. Uz te “*olot*”, treba pri-nijeti i jarca kao “žrtvu za grijeh”. *Korbanot* su popraćene vinom za lijevanice (različite količine za ra-zličite životinje), te smjesom finog brašna i ulja, poznatom kao *m'nahot*.

Šiši – šesta alijs – 27 p'sukim (28,16-29,11)

Zatim Tora predstavlja *musafim* za praznike, počevši od Pesaha. Primi-jetite da je svaki dan Pesaha točna “preslika” prvog dana (za razliku od Sukota). Potom, Šavuot – koji se ovdje naziva *Jom HaBikurim*. Musaf za Šavuot ovdje se ubraja u *micve* – *micva* Pesaha je već ubrojena u *parši*

Emor. Zatim dolazi Roš hašana, ovdje nazvana *Jom t'rua*. Njezin Musaf također se već otprije ubraja u *micve* (*Emor*), no *micva* puhanja u šofar se ubraja ovdje. Budući da je Roš hašana također i Roš hodeš tišri, prinose se dvostruki *musafim*.

Tora ne kaže: **Puhat ćeš u šofar**. Ona nam kaže da trebamo imati *Jom t'ru'a* na prvi tišrejs. O tome što to znači, Gemara nas uči koristeći *g'zeira šava* (paralelno izvođenje) za *jovel*. Šofar je jedna od nekolicine *micvot* koje Tora zapovijeda na indirektan način.

Zatim dolazi Musaf Jom kipura. Svi su *hagim* predstavljeni ovdje i prethodno u *Emor* (osim drugih referenci).

Š'vi'i – sedma alijs – 29 p'sukim (29,12-30,1)

Na poslijetku, *musafim* Sukota i Šmini acereta. Broj životinja na Sukot varira od dana do dana, do ukupnog broja od 70 bikova, koji je simbolički univerzalan broj. Ovi odlomci o musafu za *hagim* su pojedinačni maftiri za blagdane.

Sedra završava upućivanjem na druge *korbanot* u *Mikdašu*. I na samom kraju, sažetak/ pasuk koji razdjeljuje – *I Moše ispriopovijeda narodu sve što je Hašem zapovjedio*. Posljednjih 6 p'sukim ponovo se čitaju za Maftir. ■

Rav Kook:

Revnost za B-ga

Pinhasovo rodoslovlje

Kada je Pinhas vidio princa iz Šimonova plemena kako javno čini blud s midjanskom princezom, on je uzeo zakon u svoje ruke. Svojim je kopljem ubio njih oboje. B-g ga je za taj čin revnosti nagradio svećeništvom.

„Pinhas, sin Elazara, sina svećenika Aharona, bio je onaj koji se revno zauzeo za Moj slučaj među Izraelcima i odvratio Moj gnjev od njih.“ (Bamidbar 25,11)

Zašto Tora ovdje ističe Pinhasovo rodoslovlje? Ovo je osobito zagonetno ako uzmemo u obzir da nas je Tora već upoznala s Pinhasom nekoliko stihova ranije (25,7).

Midraš (*Sanhedrin 82b*) objašnjava da su se vođe plemena rugali Pinhasu: 'Njegov je djed s majčine strane (Jitro) gojio telad za idolopokloničke žrtve – a on je imao smjelosti ubiti izraelskog princa!' Stoga, Tora ističe Pinhasovo rodoslovlje s očeve strane, sa strane velikog svećenika Aharona.

Ovaj Midraš zahtijeva objašnjenje. Zašto je bilo toliko važno odgovoriti na ove podcjenjivačke komentare? Nadalje, na koji način Pinhasu pomaže činjenica da je jedan od njegovih djedova bio veliki svećenik kada

to ne mijenja činjenicu da mu je drugi djed bio prijašnji idolopoklonik?!

Čisti motivi

Rav Kook objašnjava da Tora inače ne odobrava ovakva djela revnosti. Ona su odobrena jedino ako je čovjek to učinio samo za B-žju svrhu.

Promatrači bi mogli posumnjati da je Pinhas gajio neke druge motive. Možda je htio iskazati svoju vjernost Izraelu i monoteističkoj vjeri, unatoč njegovom djedu koji je bio obraćenik sa poganske religije. Zato je B-g posvjedočio da se Pinhas ponio kao Aharonov unuk. Koje su bile Aharonove kvalitete? Mudraci pišu: „Budite Aharonovi učenici, volite mir i težite za njime, volite sve ljude i približavajte ih Tori“ (*Avot 1,12*). Aharon je bio poznat po svojoj težnji za time da uvijek pronađe put mira i pomirenja te se nikad nije sumnjalo u njegove prikrivene motive. Pinhasovo djelo, kaže Tora, bilo je dostojno njegovog djeda. On se ponio onako kako priliči unuku Aharona, sa nesebičnim motivima i čistim srcem.

Iskrena revnost

„Pinhas se revno zauzeo za Moj slučaj među Izraelcima... Stoga, reci mu da sam mu dao Svoj savez mi-

ra.“ (*Bamidbar 25,11-12*)

Zašto B-g predstavlja Pinhasa, arhetipskog zelota, slikom saveza mira? Koja je bila priroda tog saveza?

Molitva Šmuela HaKatana

Talmud (*Berachot 28b*) se prisjeća kako je Raban Gamliel, koji je predvodio Sanhedrin u Javneu nakon uništenja Jeruzalema, uvidio potrebu za dodavanjem jedne dnevne molitve. Židovskom narodu trebala je zaštita od heretika i klevetnika. No Raban Gamliel mučio se s time da pronađe učenjaka koji bi sastavio takvu molitvu.

Na kraju je Šmuel HaKatan ('skromni Samuel') pristao da formulira tu molitvu zvanu *Birkat HaMinim*. Zašto je bilo toliko teško pronaći nekoga tko će biti autor te molitve? I što je Šmuela HaKatana kvalificiralo za taj zadatak?

Po svojoj prirodi, molitva je medij harmonije i razumijevanja, puna dobrote i ljubavi. Svaki učenjak koji je na nekoj prikladnoj duhovnoj razini može napisati molitvu za dobrobit svetog i mudrog naroda.

Međutim, molitva koja proziva klevetnike i heretike dotiče moćne emocije neprijateljstva i ljutnje. Mi

(nastavak s 6. stranice) **Rav Kook: Revnost za B-ga**

prirodno osjećamo mržnju prema našim neprijateljima i neprijateljima našeg naroda. Kako bi sastavio molitvu protiv neprijatelja, čovjek mora biti potpuno čist i svet, očišćen od sve mržnje i gorčine svog srca. Kako bi takva molitva bila čista, njena jedina svrha mora biti da ograniči štetu i teži ispravljanju zla nanesenom od strane zlih ljudi budući da to ometa duhovni i etički rast svijeta. Iz tog čistog, nesebičnog motiva, mi molimo B-ga da ukloni zlikovce i osujeti njihove zle planove.

Čak i ako su nečiji motivi čisti, ako je on podložan i najmanjem osjećaju animoziteta koji se obično javlja u trenucima kad se čovjek osjeća napadnutim, njegove će misli biti pod utjecajem osobne mržnje, a njegova će se molitva udaljiti od prave namjere. Jedino je Šmuel HaKatan bio prikladan kandidat za sastavljanje ove teške molitve. Njegov životni moto bio je „Ne raduj se padu svog neprijatelja“ (*Avot* 4,24). Šmuel je uspio u tome da ukloni sve osjećaje mržnje i gorčine iz svog srca, čak i one prema svojim osobnim neprijateljima. Jedino je taj sveti učenjak bio sposoban sastaviti molitvu protiv klevetnika koja će izraziti osjećaje čistog srca i unutarnje težnje duše za potpunim univerzalnim dobrom.

Profinjena revnost

Vidimo da za Šmuela HaKatana revnost nije bila jednostavna stvar. Revan čovjek mora pažljivo ispitati svoje motive kako bi bio siguran da su oni samo za B-žju svrhu. Kao što je Rav Kook objasnio u *Orot HaKodeš* (3.sv., str.244):

„Moramo razjasniti karakteristiku revnosti kako bi ona, kada uđe u područje svetog, bila čista revnost za B-ga. Budući da revnost često u sebi sadrži mali utjecaj ljudskih po-

grešaka, naša moć samoispitivanja mora odrediti njen primarni motiv. Moramo biti sigurni da revnost nije utemeljena na našoj osobnoj ljubomori koja uzrokuje trulež u kostima, već da je ona čista revnost za B-ga, koji donosi savez mira.“

Kada je B-g dao Pinhasu savez mira, On je potvrdio da je Pinhasov čin revnosti – kojim je obranio židovski narod od utjecaja idolatrije – bio učinjen s čistim motivima. Samo B-g je mogao posvjedočiti o čistoći Pinhasove revnosti te da je djelovao isključivo za B-žju svrhu bez da su u to bile umiješane njegove osobne emocije mržnje i gorčine. Pinhasova revnost bila je rezultat njegove strastvene ljubavi prema B-gu, izraz njegove želje da donese istinski mir (*šalom*) i savršenstvo (*šlemut*) svijetu.

Prinosi od kruha, vatre i mirisa

Tora koristi seriju gotovo poetskih metafora kako bi opisala dnevnu žrtvu (*tamid*):

„Pazite da prinesete Moju žrtvu – Moj kruh, Moju vatru, Moj ugodni miris – u određeno vrijeme.“ (*Bamidbar* 28,2)

Koje je značenje ovih četiriju opisa: žrtve, kruha, vatre i mirisa?

Četiri karakteristike

Ti opisi odgovaraju četirima osnovnim karakteristikama koje su zajedničke svim hramskim prinosima. Ipak, osobito su relevantne za žrtvu *tamid*, budući da ta zajednička žrtva teži ugrađivanju svetosti u svakodnevni život naroda.

□ *“Moja žrtva“* Na hebrejskom, *korbani*. Riječ *korban* dolazi od korijena *karov*, što znači 'blizu'. Hramske žrtve su izraz unutarnjih težnji duše da se približi B-gu u svim aspektima života. Žrtva *tamid*, predstavljajući cijeli narod, izražava te težnje duše.

□ *“Moj kruh“* Na hebrejskom, *lahmi*. Hramska služba otkriva unutarnju harmoniju između materijalnih i duhovnih sfera naroda. Zašto Tora koristi metaforu kruha? Kruh ima primjetnu sposobnost da poveže dušu sa tijelom i fizičkom snagom. Hebrejski korijen *lehem* znači također i 'zalemiti', spojiti skupa. Žrtve su poput božanskog 'kruha', njeguju povezanost fizičkih i duhovnih kvaliteta naroda.

□ *“Moja vatra.“* Na hebrejskom, *iš*. Vatra je izvor ogromne energije koja može zapaliti i aktivirati fizičku stvarnost. Žrtve su odraz temeljne istine da božanski aspekt duše naroda nije ograničen na intelektualne i emotivne sfere, već je izražen i u fizičkoj stvarnosti.

□ *“Moj ugodni miris.“* Na hebrejskom, *rei'ah nihohi*. Hramske žrtve sadrže osjećaj ugone i slatkoće, kako za pojedinca, tako i za narod u cjelini. Ta slatkoća je rezultat posebne povezanosti Izraela sa B-gom te životnog stila naroda koji je ispunjen svetošću i smislom. ■

Prevela Anja Grabar

Rabbi Berel Wein:

Obitelj i asimilacija

Tora za nas donosi genealogiju Pinhasa, tog istinskog fanatika s opravdanjem u Židovskoj povijesti. Mnogo je razloga izneseno u vezi toga zašto se Tora osjetila ponukanom da nam kaže imena njegovog oca i djeda. Mnogi su komentatori u ovome vidjeli objašnjenje da se opravda Pinhasov postupak, dok drugi naglašavaju da je to objašnjenje za Pinhasovu nagradu i B-g mu daje blagoslov mira.

No, osim tih spoznaja postoji još jedns općenitija poruka koju Tora bilježi za nas. A to je da ponašanje osobe utječe na sve članove njezine obitelji, čak i onih iz prethodnih generacija, koji se više ne mogu brojati među žive.

Veliki čin posvećenja B-žjeg imena, poput onoga koji je učinio Pinhas podiže i ugled i status prethodnih generacija. Moj je rebe u ješivi sazeo ovu lekciju na svoj uobičajeno

koncizan i jezgrovit način: "Ako se i tvoji djedovi i tvoji unuci ponose tobom i onime što si postigao onda je vjerojatno i Nebeska presuda za tebe povoljna."

Naša ideja besmrtnosti temelji se na naraštajima naše obitelji, kako prethodnih pokoljenja, tako i potonjih. Nalazimo opravdanje svog života i nastojanja u uspjesima onih koji dolaze poslije nas i nastavljaju naše vrijednosti i vjeru. Mi ne možemo kontrolirati ono što će djeca i unuci učiniti, s kim će stupiti u brak i kakav će život voditi. Ali u sebi osjećamo da smo povezani s razvijanjem njihovih života i onoga što će poduzeti.

Tora za nas ističe da se Pinhasov fanatizam nije pojavio ni iz čega. Tora svakome dopušta slobodu volje i ponašanja. Ni dobro ni zlo ponašanje nikada nisu predodređeni. Ipak, kao što nam je

medicina pokazala, u fizičkom svijetu postoji element fizičke predodređenosti u našoj DNK. A ta DNK utječe i na naše moralno ponašanje.

Judaizam je uvijek sebe zamišljao ne samo kao univerzalnu vjeru, već i kao osobitu obitelj. U našoj svakodnevnoj molitvi mi se neprestance prisjećamo tko su bili naši preci koji su postavili osnovu svega. Svojoj djeci dajemo imena u spomen onih koji su bili prije nas. Mi uzdižemo osjećaj za obitelj i odanost do vrijednosti do kojih naše obitelji drže.

Jedan od najdestruktivnijih trendova suvremenog društva je erozija osjećaja za obitelj, u svijetu, a posebno među Židovima. Asimilacija znači napuštanje obitelji, a napuštanje obitelji svakako pridonosi pojačanoj asimilaciji i gubitku Židovskih osjećaja i identiteta. Ironično je da u vremenu poput naše-

(nastavak s 8. stranice) **Rabbi Berel Wein: Obitelj i asimilacija**

ga, kada većina djece ima privilegiju da pozna djedove i bake, pa čak i pradjede i prabake, odnosi između generacija u mnogim Židovskim obiteljima su potrošeni i nejak.

Pinhas dolazi stoga da pojača ovaj koncept zajedničkog povezivanja generacija - prošlih, sadašnjih i budućih. Važno je za nas da poznamo Pinhasovu genealogiju, jer inače nemamo pojma tko je bio Pinhas i zašto je postupio kako je postupio u tim danim okolnostima.

Najdragocjenija roba

U ovoj *parši* zabilježeno nam je još jedno brojanje židovskog naroda. Iako su brojevi podudaraju gotovo sasvim točno s brojevima koji su izneseni na početku knjige Bamidbar, Tora ipak kroz njih ponovno prolazi, vrlo detaljno i precizno. Svi komentatori Tore borili su se pronaći smisao u tom ponovnom prebrojavanju Izraela.

U Židovskoj povijesti često nailazimo na taj scenarij, da oni iz kulisa uporno potiču mase na uništenje Židova, dok sami ostaju na svetoj udaljenosti iz njih, potičući ih, ali na neki način očito ne sudjelujući u tom ubojitom divljanju.

Podjednako je zabrinjavajuća činjenica da je tijekom desetljeća izraelskog boravka u pustinji došlo do bitne promjene u broju. Čini se da nas je Tora vrlo rano željela obavijestiti o tome da će malobrojnost biti značajka Židovskog naroda

kroz njezinu tisućljetnu povijest.

Židovski narod, tijekom posljednjih sedamdeset osam godina, tek treba nadoknaditi brojčanost koju je izgubio tijekom holokausta. Prebrajanje u ovoj *parši* ilustrira borbu Židovskog naroda da demografski opstane. B-g nam je obećao da ćemo biti najmanji po broju od svih naroda, a u isto vrijeme nam je odredio da izgrađujemo obitelji i demografski osiguramo svoje postojanje iz generacije u generaciju.

Niska stopa nataliteta, a visok broj mješovitih brakova u mnogim sektorima Židovskog društva štetne su po naš daljnji opstanak. Ipak, visoka stopa nataliteta i demografski rast unutar religioznih židovskih zajednica u Izraelu i diljem svijeta odškrinuli su nam vrata nade i optimizma. Jednostavna je istina da judaizam ne može opstati bez da bude Židova. Naš je zadatak osigurati one potrebne Židove pojedince Židovskom narodu u cjelini.

Tora broji ljude. Osim za potrebe javnog svođenja računa bogatstva prikupljenog i utrošenog na izgradnju Miškana i predmeta u njemu, te svećeničke odore, u Tori ne nalazimo drugog detaljnog obračuna novca i bogatstva. Ljudi su najvažnije stavke u Židovskom životu. Pa čak i ljude se nikada ne broji izravno - samo neizravno, putem novca, ovaca, itd - jer koji broj doista može obuhvatiti vrijednost i kvalitetu

pojedine osobe.

U svijetu postoji tendencija da se broji bogatstvo, da se bogatstvo vidi kao najvažniji roba u životu naroda ili pojedinca. Sjećam se toga kao rabin u Miami Beachu, prije više desetljeća, kako sam sam svojim očima vidio stotine umirovljenika kako u redovima čekaju ispred lokalnih banaka, četiri puta godišnje, da bi im se kamate upisale u njihove štedne knjižice.

Kao što je uobičajeno, bilo je ljudi koji su se gurali i nagurali i pokušali probiti na početak reda. Ljudi su bili potrošna roba tim gurateljima - fizičko brojanje novca, što je njihova štedna knjižica njima predstavljala, nadvladalo je najosnovniju ljudsku pažnju jednih prema drugima.

Nije tako u očima Tore. Za nas ljudi vrijede najviše. Iz ponovljenog prebrojavanja židovskog naroda u Tori, postaje nam jasno da su za nas ljudi uistinu najdragocjenija roba. S tim na umu svakako trebamo nastojati djelovati s time u skladu, na temelju vrijednosti koje Tora usadila u Židovski narod tijekom stoljeća.

Šabat šalom. ■

Rabbi Yissocher Frand:

Osveta talmid hohoma mora biti poput zmije

Parša započinje riječima: „Hašem se obratio Mošeu i rekao mu: Pinhas, sin Elazara, sina svećenika Aharona, odvratio je Moj gnjev od Izraelaca kada se revno zauzeo za Moju osvetu među njima, tako da nisam istrijebio djecu Izraelovu u svom gnjevu.“ (*Bamidbar 25,10-11*) Raši smatra neobičnim da Tora ponavlja Pinhasovo rodoslovlje, iako nas je s njime upoznala nekoliko stihova ranije, na kraju *parše Balak*.

Raši objašnjava: „To je zato što su se Pinhasu plemena rugala, govoreći 'Jeste li vidjeli onoga čiji je djed sa majčine strane gojio telad za idolopokloničke prakse, a on se ipak usudio ubiti princa izraelskog plemena!' Stoga Tora naglašava njegovo rodoslovlje sa Aharonove strane.“ Mrmljači i kritizeri unutar naroda, korili su Pinhasa zbog njegove 'neumjerene *hucpe*'. Usudio se ubiti princa Šimonovog plemena, iako je on sam bio potomak Jitra koji je prethodno bio poganski svećenik. Stoga, Tora na ovaj način

ponavlja Pinhasovo rodoslovlje, ali sa strane njegovog oca pa do svećenika Aharona (a ne po majčinoj strani do Jitra).

Rav Jisrael Grossman napisao je jedan članak u kojem dodaje još neke komentare na Rašija. On piše da je Rav Haim Soloveitchik imao jedno pitanje koje nikada nije razriješio. To je bilo sljedeće:

Kada čovjek ustane u *šulu* kako bi čitao Toru i kada učini pogrešku pri čitanju pa svi 'skoče' na njega – kako protumačiti taj scenarij? Je li to zato što smo svi mi bili na „*ma'amad har Sinai*“ (objavljivanju Tore na Sinaju) i čuli smo Toru od Svemogućeg savršeno jasno pa smo postali toliko revni za time da naš duhovni DNK čuje Toru ispravno te stoga svaka pogreška u čitanju dira našu duhovnu srž? Je li to razlog tome što mi (primjerice) glasno protestiramo „Ne, pročitao si riječ bez da si izgovorio točkicu u slovu *he* na kraju riječi!“ Je li to razlog zbog kojeg to činimo?

Ili ćemo takvo ponašanje pripisati nekim drugim razlozima? Možda nam se jednostavno ne sviđa *baal kore* (onaj koji čita – možda čita prebrzo, presporo ili nam se ne sviđa njegov glas...), ili možda želimo pokazati koliko smo brzi (u hvatanju tuđih grešaka), ili koliko smo pametni, ili jednostavno želimo 'pobijediti'. Nijedan od razloga sa ove liste nije dobar.

Ukratko – činimo li to stoga što ne možemo trpjeti da se Tora čita pogrešno (baš kao što glazbenik perfekcionista ne može slušati violinu koja svira falš), ili je to zbog naše mržnje, ljubomore, ili bilo kojeg drugog pogrešnog motiva? Rav Jisrael Grossman piše da je upravo to ono što se dogodilo u Tori u Pinhasovom slučaju.

Pinhas je ustao i ubio Zimrija. On je bio revan, borio je 'B-žu bitku'. Međutim, ljudi su postali cinični. „Ah! To nije 'B-žja bitka'. To ne dolazi od B-ga. Pinhas je ubojica. On ima negativne crte u svojim genima jer je njegov djed bio obožavatelj idola. Ovo je bila njegova prilika da ubije nekoga iz 'pravog razloga'.“

B-g je odgovorio, „Ja mogu vidjeti skrivene ljudske misli. Ja znam da je čovjek koji je ubio Zimrija Pinhas, sin Elazara, sina svećenika Aharona. Njegova revnost bila je u potpunosti za Moju stvar. Geni koji su bili aktivni u tom činu revnosti bili su geni njegovog djeda Aharona koji je bio ljubitelj mira i uvijek je težio za mirom. Želja za prolijevanjem krvi uopće nije u njegovom DNK! Bili smo svjedoci njegove vjernosti i revnosti za Mene.“

(nastavak s 10. stranice) **Rabbi Yissocher Frand: Osveta talmid hohoma mora biti poput zmiје**

Rav Grossman potkrepljuje ovu poantu sa Gemarom (*Joma 23a*) „Svaki *talmid hohom* koji ne traži osvetu poput zmiје, nije *talmid hohom*.“ Ovo zahtijeva objašnjenje, no iz jednostavnog čitanja možemo zaključiti da postoje situacije u kojima *talmid hohom* mora preuzeti osvetu u svoje ruke. Tu ne govorimo o nevažnim stvarima. No, ponekad čak i *talmid hohom* mora učiniti čin osvete.

Vrijedno je primijetiti da Gemara koristi usporedbu sa zmijom. Što to predstavlja? Zašto ne kaže „Svaki *talmid hohom* koji ne traži osvetu poput lava...?“ Rav Grossman daje prekrasan uvid u to. Gemara (*Arahin 15b*) kaže da su sve životinje došle zmiји i raspravljale s njom: „Razumijemo zašto lav ubija – ubija da bi jeo. Razumijemo zašto vuk ubija – ubija da bi jeo. Gotovo sve životinje grabljivice ubijaju kako bi zadovoljile svoju glad. No, kakvo zadovoljstvo imaš ti, zmiјo, od toga što ujeđaš nekoga?“

Iz te Gemare vidimo da zmiја ne ujeđa zbog vlastitog zadovoljstva. Zmiја time ne ispunjava svoju potrebu. To je značenje ove Gemare. Svaki *talmid hohom* koji ne traži osvetu poput zmiје, nije pravi *talmid hohom*. Kada *talmid hohom* ispunjava osvetu, to nije zbog njegovog zadovoljstva. On mora biti poput zmiје, altruističan. Baš kao što zmiја nema zadovoljstva u tome da ujeđa, tako i osveta *talmid hohoma* mora biti takva iz koje on neće imati nikakvog zadovoljstva niti dobiti. On smije tražiti samo takvu vrstu osvete.

Takva je bila Pinhasova revnost. Ona nije bila rezultat loših karakternih osobina, već je bila samo za B-žju svrhu.

Normalno je da ljudi razmišljaju različito

Kasnije u *parši*, Moše moli Hašem da postavi prikladnog nasljednika: „Neka bi Hašem, B-g životnog duha u svakom tijelu, postavio čovjeka nad ovim zborom...“ (*Bamidbar 27,16*). Raši povezuje to sa Midraš Tanhuma koji komentira, „Kao što nema dva jednaka lica među ljudima, tako su i misli čovječje različite – svatko ima svoj um.“ Medraš se pita zašto se Moše obraća Svemogućem kao „B-gu životnih duhova“ (*Elokai haRuhos*). To je vrlo rijedak način oslovljavanja Gospodara svijeta. Što to znači?

Medraš objašnjava: Moše se, kako se bližilo vrijeme njegove smrti, obratio Svemogućem i rekao: „Gospodaru svemira, Tebi je znano i otkriveno da svatko ima svoj um sa različitim željama i potrebama. Židovskom narodu potreban je novi vođa, ali Ti dobro znaš, kao što znamem i ja, da su oni tvrd narod. Prepuni su različitih mišljenja i svatko ima

svoju vlastitu filozofiju. Njima je potreban vođa koji će se moći obratiti svakoj pojedinoj osobi i svakoj vrsti pogleda na život.“ Zato se Moše obratio B-gu kao *Elokai haRuhosu*. Ti, koji znaš duh svake osobe i znaš koliko su različiti, molim Te, postavi vođu koji će se moći nositi sa različitim duhovima ljudi.

Medraš započinje riječima „Baš kao što njihova lica nisu jednaka (tako ni njihova mišljenja nisu jednaka).“ Reb Bunim Eiger pita – zašto Medraš započinje tako? Svi znamo da nema dvoje izgledom istih ljudi. Zašto ne bismo odmah prešli na stvar: „Ljudska su mišljenja različita jedno od drugog; njihove su filozofije različite.“ Zašto trebamo uvod „Baš kao što njihova lica nisu jednaka...?“

Reb Bunim Eiger odgovara pitanjem: „Je li vas ikad smetalo što čovjek pored vas ne izgleda isto kao vi?“ Pogledajte oko sebe. Nema dvoje istih ljudi. Smeta li to ikome? Gemara kaže da je jedno od čuda stvaranja upravo to da među milijardama ljudi rođenih od početka vremena, nema dvoje ljudi koji bi izgledali potpuno jednako. I to nikome ni najmanje ne smeta.

Medraš kaže „Nikome ne smeta (i ne bi mu trebalo smetati) što njegovo lice nije jednako drugim licima, pa zašto nas onda toliko smeta kada ljudi razmišljaju drugačije i gledaju na život drugačije od nas?“ Zašto ponekad mislimo 'Ako ne vidiš stvari na moj način, ti si idiot?' Medraš nas uči da nam ne bi trebalo smetati što ljudi razmišljaju različito. ■

Prevela Anja Grabar

Rabbi Shaul Rosenblatt:

Zašto se loše stvari ne događaju dobrim ljudima

Pinhas je nagrađen za svoju hrabrost u prošlotjednoj *parši* time što postaje svećenik. B-g zapovijeda Mošeu da napadne Midjance kao odmazdu zbog njihovog uspjelog pokušaja da zavedu židovski narod na služenje idolima i druga neprikladna ponašanja. Razmatra se podjela zemlje Izrael među plemenima. Pet kćeri Celfhada - čovjeka koji je umro u pustinji i nije imao sinova - dolaze Mošeu kako bi se izborile za svoje pravo na nasljedstvo. One vjeruju da je Moše pogriješio, a Moše pita B-ga koji odgovara u njihovu korist. Kćeri mogu primiti nasljedstvo jednako kao i sinovi. *Parša* završava uputama za blagdanske žrtve.

Jednu od mojih knjiga koju sam napisao nazvao sam *Zašto se loše stvari NE događaju dobrim ljudima* jer je to zaista nešto u što vjerujem. Ustvari, ja zapravo ne vjerujem da se 'loše' stvari uopće događaju. Dozvolite mi da objasnim.

Vidim naš svijet kao jednu od neutralnih okolnosti. Jedino ljudska svijest ga čini većim od toga. Atomске čestice zauzimaju oblik, na primjer, bebe zebre. Te čestice se potom transformiraju (sasvim čuderno, ako tako smatrate) u stanice krokodila. S vremenom se te iste čestice prebacuju u hranjive tvari na dnu rijeke te u biljni život koji se zatim mijenja u nešto što bi se još jednom moglo nazvati bebom ze-

brom. To je neutralni ciklus života koji se događa u cijelom svijetu.

I sada, mi ljudi dolazimo i počinjemo žaliti bebu zebra koju je pojeo krokodil (iako čak ni ne znamo žali li zebra sebe) i time dajemo značenje

događaju. Mi dodajemo našu prosudbu 'dobrog' i 'lošeg'. Isto to činimo i u vlastitim životima i u životima drugih. Ne govorim o 'dobrom' i 'lošem' u moralnom smislu. Govorim o 'lošem' po pitanju zašto se 'loše' stvari događaju.

Pa, zašto se onda 'loše' stvari događaju? Samo iz jednog jedinog razloga - zbog toga što ih ljudi vide kao loše. Mi sebi kažemo da je biti bolestan loše, a biti zdrav dobro. Mi kažemo da je imati djecu dobro, a da je loše kada ih netko ne može

imati. Imati brdo novaca je dobro. Izgubiti sve i biti siromašan je loše.

Ali, kako mi to zaključujemo? Prema čijim standardima? Odakle je došlo mjerilo po kojem mi mjerimo?

Odavde ću skočiti na zaključak, tako da ako želite više objašnjenja, morat ćete pročitati knjigu!

Po mom mišljenju, jedino ispravno mjerilo je odnos s B-gom. Ono što nas približava istini i mudrosti, bezobličnoj energiji koja tvori strukturu svemira, jest 'dobro'. Ono što nas od toga udaljava jest 'loše'. Prema tome, izvlačenje značenja iz stvari kao što su zdravlje, bogatstvo ili djeca, potpuno je neosnovano. Ono što mi radimo po pitanju tih stvari, ili pak s nedostatkom njih, je ono što će odlučiti hoće li one biti dobre ili loše za nas.

Mi smo potpuno slobodni da izabiremo u ovom životu. Ako biramo dobro, onda će okolnosti, bez obzira na njihov oblik i pojedinosti, biti dobre. Ako biramo loše, onda će vrijediti suprotno.

Prema tome...'loše' stvari se nikada ne 'događaju'. Srećom po nas, mi možemo birati.

Šabat šalom ■

Prevela Pavla Grabar

Rabbi Shaul Youdkevitch, Live Kabbalah:

TJEDNI ZOHAR: PINHAS

Paraša (priča) Pinhas priča je o liječenju. Ona je jedna od *parašot* u mjesecu tamuzu – znaku Raka i ovo je ono što nam je u ovom trenutku potrebno: Tajne izliječenja. Ova *paraša* govori o najvažnijoj od svih tajni – kako stvoriti i sačuvati zdravlje.

Paraša Pinhas

Površinski gledano činilo bi se da *paraša Pinhas* nije ni po čemu osobito posebna ili drugačija od ostalih *parašot*. Ipak, ona je poznata po tome što joj se pripisuju jedinstvena svojstva zaštite i izliječenja. U Zoharu postoji cijeli tom u kojem je do detalja razrađena struktura ljudskog tijela, funkcije anatomskih dijelova, i uzroci raznih bolesti koje je moderna medicina tek nedavno otkrila.

Koja je tajna i snaga ove paraše?

U raspravi o ovoj *paraši*, Zohar počinje uplitanjem Pinhasovih postupaka, a on ne samo da je ubio dvoje ljudi, već je bio nagrađen za to i dobio svećeništvo.

Kao što već znamo iz završetka prethodne *paraše*, Izraelci su podlegli iskušenju Midijanki i Moapki, našto je izbio pomor koji je bio zastavljen tek nakon što je Pinhas ubio Zimrija i Kozbi. Zohar objašnjava da Pinhas nije postupio iz ljutnje ili fanatizma, nego iz mjesta ljubavi. Na to aludira oružje koje je koristio - "... i uzeo je koplje u svoje ruke". Zohar pojašnjava: kada se slova riječi "RoMaH" (koplje) drugačije porazmjestite, dobivamo riječ "RaHeM", tj. djelo milosrđa, ljubavi. Ta se ista slova nalaze u riječi "Re-HeM", maternica, u kojoj se fetus hrani životnom energijom, ljubavlju, toplinom i zaštitom.

Prema Zoharu, 248 organa ljudskog tijela podudaraju se s 248 organa duše, i svrha je svakog organa da stvara životne cikluse. To znači da on nije samo "posuda" koja prima, već posuda koja vrši utjecaj i daje drugima. Kvaliteta *heseda*, kada djeluje na naše okruženje, nama i našim organima daruje zaštitu od bolesti. Od vremena kad sazrijemo i nismo zaštićeni u maternici, naša je sudbina u našim vlastitim rukama.

Veliki svećenik predstavlja silu *heseda* i Pinhas postaje svećenik kao rezultat njegovog čina. Doista, Pinhas ubija Zimrija, jednog od vođa plemena Šimona koji je bio poznat po svom temperamentu. Pinhas je svjestan da zbog svog čina on neće ostati živ, no on svejedno ide dalje i čini to, jer njegov je cilj spasiti Izraelce. U Judaizmu je obavezno da osoba radije treba riskirati svoj život nego počinuti bilo koji od tri slijedeća prekršaja: ubojstva, incesta ili štovanja idola; ona treba radije umrijeti nego uzrokovati veliku muku drugoj duši.

Tumači objašnjavaju da je Pinhas djelovao iz mjesta "voli svog bližnjeg kao sebe samog" (*Levički Zakonik 19,18*), i da je svojim postup-

kom zapravo počinio samoubojstvo; on je tako jako suosjećao i poistovjetio se sa Zimrijem da je zapravo mogao shvatiti što Zimri radi sebi. Zohar također ukazuje na čin "*mesirut nefesh*" (požrtvovnosti, žrtvovanja samoga sebe) u postupku Pinhasa, i na čin posvećenja B-ga, za što je postigao svećeništvo.

Sebičan život izvor je bolesti, a naša je svrha da živimo svoje živote u *mesirut nefeshu* za ideal, i da ne dopustimo da život samo prođe pored nas, inače će se naši organi jedan za drugim početi otkazivati. Najmoćnije izlječenje se događa kada obnovimo energije iz majčine utrobe, kroz energije nesebične ljubavi i darivanja, predanosti i požrtvovnosti. *Paraša Pinhas* se čita tijekom mjeseca tamuza, koji je vodeni znak koji simbolizira moć *Heseda*, ljubavi i dubokih emocija. Negativni osjećaji glavni su razlog bolesti i smrti. Pozitivna energija je jedini moćan način za izliječenje bolesti i za pobijedivanje smrti; ovo je načelo osnova za ozdravljenje koje se nalazi ispod površinskog dijela *paraše Pinhas*. ■

Prevela Tamar Buchwald

Neprocjenjiva vrijednost čestitosti, Rabbi Daniel Travis:

B-žja Istina

"I B-g je spasio imovinu tvoga oca i dade mi je." (Berešit 31,9)

Od koga je B-g "spasio" Lavanovu imovinu? Jakov je šest godina vjerno radio, a Lavan mu je na to uzvratio mijenjajući njegovu plaću sto puta. Da bi se suprotstavio tom nepoštenom, prijevartnom ponašanju, B-g je poslao Jakovu božansko nadahnuće da napravi sporazum s Lavanom prema kojem bi Jakov dobio sve životinje koje kad su se okotile na sebi su imale određene neobične oznake. Da su stvari išle prirodnim putem samo mali bi postotak trebao imati oznake koje bi ih učinile Jakovljevom imovinom. Čudesna intervencija uzrokovala je da sve ovce imaju te oznake. Kao rezultat toga, Jakov je dobio svoju pravednu plaću, za koju ga je Lavan pokušao pre-

variti. Na taj su način Jakovljeve plaće bile "spašene" od Lavana.

Jakov je kasnije spomenuo ovaj incident kada je rekao: "Ja sam ponizan zbog svake dobrote, blagonaklonosti i istine koje si učinio za mene." Atribut božanske ljubavi je jasan, na koji način je bila izražena B-žja "istina"? Ponekad ako bude čovjek prevaren, B-g mu nadoknađuje štetu slanjem drugog novca. Iako to svakako može tješiti i olakšavati situaciju žrtvi zločina, to nije potpuna utjeha. To je samo pokazatelj "dobrote" jer da nije izgubio svoj vlastiti novac bi bio još bogatiji, a čovjek koji ga je prevario još uvijek kod sebe ima njegov novac. B-žja istina vidi se samo onda kada štetu žrtvi izravno nadoknadi počinitelj zločina, kao što je bio slučaj s

Jakovom.

Ljudi koji pokušavaju steći bogatstvo prijevarom i lopovlukom ne bi se trebali iznenaditi ako otkriju da njihova bogatstva nestaju u rukama drugih, kao što stih kaže: "Imovina je uništena bez suda". B-žanski ukor je mjera za mjeru i kao što je njihovo bogatstvo došlo na štetu drugih, tako će ga i oni sami izgubiti na sličan način. Alternativno, B-g im može uzrokovati dodatne troškove. Kada plate za te neuobičajene troškove, oni mogu s ponosom gledati na svoja postignuća, misleći da su uspjeli pokriti sve troškove zbog svoje prijevarnih poslovnih poteza. Oni uopće nisu svjesni da, u prvom redu, sve te troškove ne bi niti imali da su postupali pošteno.■

Prevela Tamar Buchwald

Ozer Bergman - Breslov Research Institute:

Što je Istina?

"Stoga, proglasite: Evo! Ja [B-g] dajem (Pinhasu) Svoj savez: Mir" (Brojevi 25,12).

Znamo da B-g djeluje po principu mjera za mjeru. Kako je onda moguće da "zelot" (kakva li je to bremenita riječ) koji sa sobom uvijek nosi koplje i koji ubija glavara plemena bude nagrađen B-žjim savezom mira?

Ovakvo pitanje govori nam da moramo preispitati naše definicije i pretpostavke.

Lakše se nositi s jednim protivnikom nego s mnogima. Stoga je onome, tko je optužen za sumnjivo ponašanje, bolje da ga napadne čuvar nego svjetina. Tome kako bi mu svjetina presudila ne bi se mogao othrvati. Zbog toga čuvar osumnjčeniku čini veliku uslugu time što će svojim napadom umiriti svjetinu.

To se dogodilo u epizodi Pinhasa i Zimri. "Pinhas ... je odvratio Moj gnjev od sinova Izraelovih, kad Me osvetio ... i nisam ih uništio" (Brojevi 25,11). Pinhas je, uzevši donošenje presudu u svoje ruke, ubio grešnika Zimrija. Da nije to učinio, Židovi bi, ne daj

B-že, bili uništeni. Ali zato što je Pinhas uzeo B-žju osvetu u svoje ruke, optužba protiv Židova bila je ušutkana.

Dakle, iako vaš protivnik - a i vi - možda to ne shvaćate, njegov bi vas napad mogao spasiti od nečeg goreg. Isto vrijedi i za narod. Prosvjedi koje organizira jedan dio naše predivne nacije, možda će nas spasiti od tko zna kakve tragedije. Ne daj B-že!

Ali čekajte malo! Tko kaže da "onaj drugi" ili "oni" nisu u pravu? Možda su oni u pravu, a onaj koji protestira nije? Jao! To je još jedan razlog zašto je toliko strašan ovaj dugi, gorki *galut* (izgnanstvo) - svatko tvrdi da posjeduje istinu. "S B-gom i/ili Torom na našoj strani" (a ne na njihovoj) - to je refren koji se podrazumijeva, a možda i čuje, u mnogim religioznim četvrtima. I bilo to na bolje ili na gore, Bezbožnik uporno niže tvrdnje o drugim istinama, sa sigurnošću koja se takmiči s vjerskim zanosom.

Što da učini onaj koji traga?

Reb Noson piše da nekako, na

zadivljujući način, unatoč stalnim, svakodnevnim napadima, B-g štiti i čuva suštinu istine da ne postane iskrivljena ili izopačena. Navodi Rebe Nahmana: "Gott *firt tamid ois*; B-g neprestano dovršava" Svoje djelo usavršavanja svijeta. Onaj tko traži istinu čak i nakon što misli da ju je pronašao, nastaviti će ju tražiti. On će promatrati učinak svog davanja u dobrotvorne svrhe. Pogrešno darivanje će dovesti do nesuglasica; košer davanja u dobrotvorne svrhe dovest će do *šaloma* (mira).

Ali, upozorava Reb Noson, mir nije apatija, bezvoljnost! Pustiti da se prijestupi nastave, jer čovjek ne želi biti onaj koji stvara probleme, ili je zadovoljan s time kako živi, je dodvoravanje i laž, a ne *šalom*. Pravu se istinu ne može ukloniti, i ona neće biti ušutkana. *Šalom* se može uspostaviti samo kad se laži predaju i podvrgnu istini.

Neka Onaj, koji čini *šalom* gore, učini pravi mir među nama i među cijelim Izraelom. Amen!

agutn Shabbos! Šabat šalom ■

Prevela Tamar Buchwald

Biseri hasidske mudrosti

Dozvolite mi da budem iskren. Ne možete se oslanjati na mene kao posrednika između Stvoritelja i vas. Ja vam mogu samo pokušati ukazati na pravi put prema ispravnom ponašanju, koje onda vodi u pobožnost. Ali dalje morate nastaviti bez moje pomoći.

Naučite čvrsto stajati na svojim nogama, tako da, čak i u slučaju da vaš rabin nije veliki čovjek, nikada nećete pasti. ■

R. Isak Meir iz Gera

Sve što je važno, ujedno je i rijetko.

Milijarde ljudi žive na zemlji,

a tako je malo među njima Židova.

Među Židovima, rijetki su učeni.

Među učenima, rijetki su pobožni.

Među njima, tako rijetki su oni

koji znaju ispravno moliti. ■

R. Pinhas iz Koreca

"**O**naj koji previše govori donosi grijeh" (*Pirkei Avot* 1:5).

Smisao ovog učenja je sljedeći:

Riječ grijeh (*het*) znači nedostatak (*hisaron*).

Čak i kad s drugima razgovaraš o mudrosti Tore,

tišina je poželjnija.

Tiha kontemplacija pruža veću mogućnost

za kontakt sa Stvoriteljem,

nego raspravljanje i uvjeravanje. ■

Magid iz Mezriča

Rabin iz Kotzka, moj obožavani učitelj,

trudio se da razvije u meni ljubav

prema čovječanstvu u takvoj mjeri,

da mogu voljeti svog neprijatelja

isto kao i najdražeg prijatelja. ■

R. Yehiel Mihal iz Gustinina

Bisere sakupio i preveo Nenad Vasiljević

Sefer Hamicvot Hakacar

Zapovijedi koje se danas mogu poštivati

kako ih je sakupio Hafec Hajim

Pozitivne zapovijedi

34. Pozitivna je zapovijed odmarati se od rada na prvi dan Sukota

kao što Pismo kaže, *Na prvi dan, sveti saziiv (Vajikra 23,35). Zakon za taj dan isti je kao zakon za prvi dan Pesaha [§25]. Primjenjuje se na svakom mjestu i usvako doba, kako za muškarce tako i za žene.*

Negativne zapovijedi

52. Negativna je zapovijed da ne zahtijevamo od onoga koji je posudio da vrati svoj dug kada znamo da nema sredstva kojima bi platio

kao što Pismo kaže, *Nećeš mu biti kao lihvar (Š'mot 22,24). Zabranjeno je onome koji je dao novac na posudbu da prođe ispred dužnika kada zna da ovaj nema sredstva da mu plati, tako da mu ne nanese sramotu. No, isto kao što je zajmodavcu zabranjeno da zahtijeva, tako je i dužniku zabranjeno da ustegne novac koji je dužan svom bližnjem i kaže mu, „Idi pa dođi kasnije,“ kada ga ima. Ovo je zabrana iz kasnijeg dijela Svetog Pisma; jer ono*

veli, Ne reci svom bližnjem, „Idi i vrati se kasnije, pa ću ti sutra dati“ – kada ga imaš kod sebe (Mišlej 3,28). Isto je tako zabranjeno onome koji posuđuje da posuđeni novac uzaludno potroši, pa da ga ne bude u stanju vratiti; takav se naziva zlim, kao što Pismo kaže, Zao čovjek posuđuje i ne vraća (T'hilim 37,21).

Ovo je na snazi na svakom mjestu i u svakom trenutku, kako za muškarca tako i za ženu.

53. Negativna je zapovijed nemati udjela u sklapanju posla između zajmodavca i zajmoprimca uz kamatu

kao što Pismo kaže, *niti ćeš mu nametati kamate (Š'mot 22,24) – što znači da im čovjek ne bi trebao biti jamac ili svjedok; a i zajmodavac je uključen u ovu zabranu, i pored naloga da ne posuđuje uz kamatu kome od Židova[§54]. Svaki posrednik između njih [koji ih poveže ili im pomogne organizirati posudbu] krši nalog, niti ćeš sta-vljati zapreku pred slijepca (Va-jikra 19,14; dolje, §76).*

Ovo je na snazi na svakom mjestu i u svakom trenutku, kako za muškarca tako i za ženu. ■

© 2011 by the author. All rights reserved.

405

U najkraćim crtama: Paraša Pinhas

1. alija: Kao nagradu za njegov revnostaan čin, Pinhas je postavljen za *kohena*. Iako Aharonov unuk, on nije bio uključen u izvorni odabir *kohanim*. Nijedna druga osoba nikada neće biti tako počašćena.

2. alija: Moše je dobio nalog da povede bitku protiv Midjanaca, kao odmazdu za incident u Baal Peoru. Moše u sklopu priprema za ulazak u *Erec Jisroel* prebraja *Bnei Jisroel*. Ukupan

broj muškaraca starijih od 20 godina, koji ne uključuje Levijim, je 601.730. Usporedimo ga s brojem 40 godina ranije koji je iznosio 603.550. Ako uključite sve muškarce, žene i djecu, ukupan broj je oko tri milijuna ljudi.

3. alija: Moše čini razdiobu Izraela ždrijebom koji se čudom podudara sa primjerenim dijelom za svako pleme. Prebrajaju se Levijim.

4. alija: Potaknuto "šajla - pitanjem"

Celafhadovih kćeri u vezi njihova oca koji je umro bez sinova, raspravlja se o zakonu o nasljeđivanju. Moše je rečeno da se pripremi za svoju smrt, i Jehošua je izabran za njegova na-sljednika.

5., 6. i 7. alijot: Ostatak *parše* ulazi u pojedinosti različitih javnih žrtava koje su se prinosile tijekom čitave godine: svakodnevno, na šabos, za Musaf, na Roš hodeš i svaki *jom tov*. ■

U najkraćim crtama: Haftara uz parašu Pinhas

Jeremija 1,1 - 2,3

Tlas Diparanuta je ime koje je dano sljedećim trima *haftorot*. One su poseban odabir iz *Navi Jirmijahu*, izabrane jer proriču uništenje Jerušalajima i prvog *Beit Hamikdaša*.

U ovoj *haftori*, Jirmijahu HaNavi predviđa babilonsku invaziju. Osuda Židova zbog napuštanja B-ga i Tore pomalo je smekšana završnim opisom Hašemove ljubavi prema Svojoj djeci. "Sjećam se predanosti u vrijeme tvoje

mladosti, tvoje ljubavi kao u nevjesti, kako si me slijedio u pustinju, u zemlju koja nije zasijana" - kao da nam je dozvoljeno da zamislimo suze Stvoritelja dok se suočava s nevjerom svoje voljene. ■

Rabbi dr. Abraham J. Twerski:

Rastimo svakoga dana

Na sedamnaesti dan tamuz, Ploče [s Deset zapovijedi] bijahu razbijene [od strane Mojsija] (Taanis 26b)

Na taj su dan Židovi služili Zlatnom teletu i na taj je dan, zbog toga, Mojsije razbio Ploče Za-kona. Židovi su započeli trodnevno razdoblje žalovanja, koje završava 9. ava, na dan kada su se vratile uhode koje je Mojsije poslao da istraže Kanaan, s izvještajem toliko pesimističnim da su Izraelci plakali čitave noći. (Oba su dana postala dani žalovanja i za mnoge druge tragedije koje su za-desile Izraelski narod, npr. obje su Svetinje bile uništene na Deveti ava.)

Ta dva događaja - služenje Zlatnom teletu i očaj Izraelaca - blisko su povezani. Tora kaže da su Izraelci očajavali zbog ulaska u Obećanu zemlju jer im je manjkalo vjere da će ih B-g osposobiti da je osvoje. Njihovo služenje Zlatnom teletu i njihov očaj zbog ulaska u Obećanu zemlju proizašli su iz pomanjkanja vjere u B-ga.

Neki se ljudi užasavaju i pomisliti o sebi kao o idolopoklonicima, no njihovo ponašanje može biti pokazatelj nedostatka vjere i pouzdanja u B-ga. Na primjer, zakon Tore nalaže da se određeni postotak prihoda dâ kao *cedaka*. Oklijevanje da se to učini pokazuje manjak vjere u B-žansko obećanje da će oni koji daju *cedaka* biti mnogostru-

ko nagrađeni. Neuspjeh u suzdržavanju od vođenja svog posla na šabat pokazuje manjak povjerenja u B-ga, koji je odredio da šabat bude dan odmora i obećao da će oni koji ga poštuju mnogo više steći poštujući ga nego što bi to mogli ljudskim trudom.

Način na koji su razmišljali oni koji su služili Zlatnom teletu i time odbacili istinskog B-ga, izravno je doveo do katastrofalne reakcije na klevetu špijuna, koja je pak dovela do gubitka čitave jedne generacije u pustinji te za 40 godina odgodila ulazak u Obećanu zemlju.

Zahvaljivanje B-gu mora biti više nego samo na riječima, ono se mora pokazivati u našim svakodnevnim životima. ■

Iz domaćeg tiska

KAMPANJA MRŽNJE

Orban pokrenuo kampanju protiv Soroša, ljudi pišu "smrdljivi Židov" po plakatima

Index, 11.7.2017.

OSOBNI glasnogovornik Geor- ga Soroša Michael Vachon danas je putem priopćenja za medije upozorio javnost na anti- soroševsku kampanju koju je u Mađarskoj prošlog tjedna lansirao vladajući Fidesz Viktora Orbana.

Priopćenje Michaela Vachona u nastavku prenosimo u cijelosti.

"Dragi prijatelji i kolege,

pišem vam kako bih vas upozorio na dubinski zabrinjavajuće događaje u srcu Europske unije, u Mađarskoj. Veoma je važno da nam pomognete proširiti vijest o tome što se događa.

Prošlog tjedna je vlada, na čelu s Fideszom, pokrenula nacionalnu kampanju kroz oglasne plakate i TV oglase, a koja podsjeća na najtamnije dane Europe.

U kampanji se koristi fotografija nasmiješeneo Geor- gea Soroša uz slogan "Nemojmo dozvoliti Sorošu da se zadnji smije!".

Tisuće takvih plakata je postavljeno diljem zemlje - na oglasnim tablama, u metrou te na podove tramvaja u Budimpešti,

tako da ljudi koji ulaze u tramvaje gaze Soroševo lice.

"Smrdljivi Židov"

Reagirajući na namjeru vlade, neki od plakata protiv Soroša već su "ukrašeni" porukama mržnje kao što je "smrdljivi Židov". Vlada je dosad potrošila oko 12.9 milijuna dolara na kampanju.

Zbog otvorenog antisemitizma, kampanja je naišla na javnu osudu mađarskih Židova i mnogih drugih. Čelnik Federacije mađarskih židovskih zajednica zatražio je žurno uklanjanje plakata, kao i ambasador Izraela u Budimpešti.

Fidesz odbacuje optužbe o tome kako je kampanja antisemitska te tvrdi da je cilj vlade zaustaviti Soroševu "migrantsku kampanju", za koju drže da promovira naseljavanje milijuna ilegalnih imigranata u Europu.

Vlada konstantno i namjerno krivo predstavlja Soroševe stavove o migraciji i izbjeglicama. Kao osoba koja je preživjela holokaust i koja se od nacista sakrila u Budimpešti te koja je i sama bila izbjeglica, Soroš iz prve ruke zna kako je to biti u smrtnoj opasnosti.

Jasno se sjeća kako je međunarodna zajednica odbila prihvatiti židovske izbjeglice koji su bježali od nacista. Upravo iz tih iskustava proizlazi njegova empatija spram izbjeglica iz Sirije i drugih zemalja.

Sorošev stav o migrantima je taj da međunarodna zajednica mora pružiti više podrške zemljama u razvoju, koje su danas domaćini 89 posto izbjeglica te kako Europa treba privatiti nekoliko stotina tisuća izbjeglica koji su prošli sve nužne provjere u sklopu procesa naseljavanja. Vjeruje da kvalificirani tražitelji azila ne bi smjeli riskirati svoje

živote prelaskom Mediterana da bi se dokopali slobode.

Usto, Soroš vjeruje da Europi treba zajednički sustav azila koji ravnomjerno raspoređuje odgovornost za zaštitu legitimnih izbjeglica, umjesto da se sav teret stavlja na leđa nekolicine zemalja. Soroševa pozicija je u potpunosti u skladu s europskim vrijednostima. Ksenofobija i demonizacija izbjeglica od strane mađarske vlade su anti-europski. Tvrdnje da Soroš promovira plan naseljavanja milijuna ilegalnih imigranata u Europu su fantazija Viktora Orbana", stoji u priopćenju Soroševog glasnogovornika. ■

